

Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загально-освітній школах. 2022. Вип. 80. Т. 2. С. 183–188.

5. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Власова-Шаніна Н. Б., Костильов О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за редакцією О. В. Романенка. Київ : Здоров'я, 2005. 372 с.

6. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Костильов О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за редакцією О. В. Романенка. 2-ге видання. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.

7. Романенко О. В., Груша М. М. Біоетичні аспекти методології гідробіологічних досліджень. *Екологічні науки: науково-практичний журнал.* 2021. Вип. 6 (39). С. 91–95.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-514-3-38>

PSYCHOPHYSIOLOGICAL CHARACTERISTICS OF MEDICAL STUDENTS' STATE DURING STUDYING UNDER MARTIAL LAW

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Savka Yu. M.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of physiology and pathophysiology
Medical Faculty № 2
State University "Uzhhorod National
University"
Uzhhorod, Ukraine*

Савка Ю. М.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри фізіології
та патофізіології медичного
факультету № 2
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Krichfalushii O. P.

*Doctor of Philosophy in Medicine,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of physiology and pathophysiology
Medical Faculty № 2
State University "Uzhhorod National
University"
Uzhhorod, Ukraine*

Крічфалушій О. П.

*доктор філософії, доцент,
доцент кафедри фізіології
та патофізіології медичного
факультету № 2
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Slyvka Ya. I.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of physiology and pathophysiology
Medical Faculty № 2
State University "Uzhhorod National
University"
Uzhhorod, Ukraine*

Сливка Я. І.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри фізіології
та патофізіології медичного
факультету № 2
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Особливостями підготовки фахівців медичної галузі є інтенсифікація навчального процесу, самостійне опрацювання та засвоєння великого обсягу навчального матеріалу в умовах дефіциту часу. На сьогодні до цих обставин додається стан постійного перебування в умовах психоемоційного стресу, що відображається на здоров'ї студентів і є предметом наукових досліджень [1, с. 32–33, 2, с. 143–144]. Всі чинники умов навчального процесу та зовнішні стресори безпосередньо призводять до напруження компенсаторних і пристосувальних механізмів, а через тривалість впливу можуть зумовити функціональні порушення [3, с. 98–99]. Оцінка психічного здоров'я студентів, рання діагностика клінічних та субклінічних психосоматичних проявів, а також виявлення осіб із підвищеним ризиком їх розвитку, допоможе в розробці профілактичних методів і забезпечить підвищення їх ефективності для адаптації молодих людей до навчального процесу.

Тому метою нашого дослідження було вивчення особливостей психофізіологічного стану студентів медичного факультету під час навчання в умовах воєнного стану.

У дослідженні приймало участь 123 студенти I та II курсу медичного факультету віком від 17 до 21 років (33 хлопці і 90 дівчат). Для оцінки психофізіологічного стану проводилося анонімне анкетування студентів під час навчання (жовтень – листопад) з використанням опитувальників: шкала для самостійного моніторингу загальної тривоги (GAD-7), шкала депресії «Опитувальник оцінки здоров'я пацієнта» (Patient Health Questionnaire, PHQ-9), Гісенівський опитувальник соматичних скарг, який виявляє інтенсивність емоційно забарвлених скарг з приводу стану фізичного здоров'я та включає чотири основні шкали («Виснаження», «Шлункові скарги», «Ревматичний характер скарг», «Серцеві скарги») та одну додаткову шкалу «Інтенсивність скарг» [4, с. 259–260]. Статистичне опрацювання показників проводилося за допомогою двовибіркового t-тесту із застосуванням критерію Стьюдента.

У ході дослідження було виявлено, що середній показник загальної якості здоров'я (PHQ-9) вказав на наявність помірних порушень

як у групі дівчат, так і у хлопців і склав відповідно $12,64 \pm 5,63$ та $10,97 \pm 5,08$. Різниця між цими значеннями не була статистично значущою ($p = 0,123$), що свідчить про однаковий рівень якості здоров'я в обох групах. Рівень тривоги був вищим у дівчат, де середній показник становив $9,60 \pm 4,54$, а у хлопців $7,64 \pm 3,85$, що відповідало середньому рівню тривоги. Ця різниця є статистично значущою ($p = 0,02$), що вказує на підвищену тривожність серед представниць жіночої статі. Аналіз оцінки соматичних скарг виявив вищі значення за шкалою «Виснаження» у дівчат ($12,78 \pm 4,28$) у порівнянні з хлопцями ($10,97 \pm 3,69$) і статистична значущість цієї різниці ($p = 0,025$) свідчить про більшу схильність до емоційного та фізичного виснаження серед дівчат. Щодо показників шкали «Ревматичний характер скарг» встановлено, що у дівчат середній бал становив $10,01 \pm 5,36$, тоді як у хлопців $7,30 \pm 4,68$. Значна статистична різниця ($p = 0,008$) свідчить про більшу вираженість цих скарг у дівчат, які відображають суб'єктивні страждання пацієнта, що мають спастичний характер. Скарги з боку шлунково-кишкового тракту були дещо вищими у дівчат ($5,45 \pm 3,38$) порівняно з хлопцями ($4,88 \pm 3,05$), проте ця різниця не є статистично значущою ($p = 0,376$). При оцінці серцевих скарг також виявлено значну різницю: у дівчат середній бал становив $5,84 \pm 4,41$, а у хлопців $3,36 \pm 3,24$. Ця різниця є статистично значущою ($p = 0,001$), що свідчить про частіші серцево-судинні проблеми серед дівчат. Загальний бал «Інтенсивність скарг» значно відрізнявся між групами: у дівчат він становив $33,9 \pm 14,0$, у хлопців $26,5 \pm 10,3$ і різниця є статистично значущою ($p = 0,002$), що може вказувати на більшу вираженість психосоматичних скарг.

Отже, отримані дані свідчать про те, що для дівчат характерні вищі показники за рівнем тривоги, виснаження, ревматологічними та серцевими скаргами. Деякі аспекти, зокрема загальна якість здоров'я, стан шлунково-кишкового тракту, залишаються однакові для обох груп обстежених та є помірно вираженими. Тому важливо враховувати ці гендерні відмінності при розробці профілактичних і лікувальних заходів для підтримки здоров'я та благополуччя студентської молоді.

Література:

1. Михайлишин У. Б., Сухан В. С., Анталовці О. В. Психологічний стан здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського університету Серія «Психологія»*. 2023. Вип. 2. С. 27–33. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2023.2.5>
2. Ніколаєв С. Ю., Приступа Л. В., Павлюк Н. М. Стан здоров'я студентів-медиків. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*.

2023. Випуск 4 (163). С. 140–145. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-ps.series15.2023.04\(163\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-ps.series15.2023.04(163).27)

3. Комісова Т. Є., Мамотенко А. В., Коваленко Л. П., Федяй І. О., Осинський М. І. Комплексне дослідження психофізіологічних показників учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. *Наукові записки. Біологічні науки*. 2024. № 1–2 С. 94–102. DOI: <https://doi.org/10.31654/2786-8478-2024-BN-1-2-94-102>

4. Хацько В. Е., Цушко І. О., Лагода Д. О. Визначення поширеності тривожно-депресивних розладів у лікарів Одеси. *Health & Education*. 2024. Вип. 2. С. 258–262. DOI: <https://doi.org/10.32782/health-2024.2.34>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-514-3-39>

FEATURES OF THE TEACHING OF THE REGULATORY DISCIPLINE "MEDICAL CHEMISTRY" FOR THE TRAINING OF BACHELORS IN THE SPECIALTY OF "NURSING"

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ХІМІЯ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНОІСТЮ «МЕДСЕСТРИНСТВО»

Khopta N. S.

*Candidate of Biological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Medical and Biological Chemistry
Ivano-Frankivsk National Medical
University
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Хопта Н. С.

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри медичної та
біологічної хімії імені академіка
Г. Бабенка
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна*

Nechytaylo L. Ya.

*Candidate of Biological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Medical and Biological Chemistry
Ivano-Frankivsk National Medical
University
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Нечитайло Л. Я.

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри медичної
та біологічної хімії імені академіка
Г. Бабенка
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна*